

Oppgave 1 La $\mathcal{E}$ være ellipsen med brennpunkter $\mathcal{B}_1 = (2, 0)$ og $\mathcal{B}_2 = (-2, 0)$, der summen av avstandene fra et punkt $\mathcal{P}$ på ellipsen til brennpunktene $\mathcal{B}_1$ og $\mathcal{B}_2$ er konstant og lik 5.

- a) Bestem ligningen til $\mathcal{E}$.
- b) Finn reelle tall a , b , c og d slik at den parametriske kurven

$$\vec{r}(t) = a \cos(bt) + c \sin(dt)$$

går over hele $\mathcal{E}$ mot klokka på intervallet $[0, \pi]$.

Oppgave 2 La $f_n(x) = x^{2n} - x^n$ være definert på et intervall I , som oppgis deloppgave a)-d) under. I hvert tilfelle, avgjør hvilket av følgende utsagn som stemmer for funksjonsfølgen $\{f_n\}$:

- Den konvergerer uniformt.
- Den konvergerer punktvis, men ikke uniformt.
- Den konvergerer ikke.

a) $I = [-1, 1]$

b) $I = [0, 1]$

c) $I = [-\frac{1}{2}, 0]$

d) $I = [\frac{1}{2}, 1]$

Oppgave 3 I hver deloppgave under, avgjør om summen konvergerer eller divergerer.

a) $\sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{n(n+1)}{2^n}$

b) $\sum_{n=10}^{\infty} \frac{(n+1)2^n}{n!}$

c) $\sum_{n=1000}^{\infty} \frac{n^n}{n!}$

d) $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \frac{n+1}{1000n+1}$

Oppgave 4

- a) Finn maclaurinrekken til funksjonen $f(x) = \arctan(2x^2)$ og bestem konvergensområdet til denne.
- b) Bestem konvergensområdet til rekka $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n x^{2n}}{2^n n!}$ og en funksjon $f(x)$ som har denne som maclaurinrekke.

Oppgave 5 Bestem alle komplekse tall z som tilfredstiller ligningen

$$z^2 = (1 + i\sqrt{3})^3.$$

Oppgave 6

- a) Løs den homogene differensialligningen $y'' + 2y' + 2y = 0$.
- b) Løs den inhomogene differensialligningen

$$y'' + 2y' + 2y = \sin(2x)$$

med initialbetingelsene $y(0) = 1$ og $y'(0) = 0$.

Oppgave 7 Finn potensrekkeløsningen $y = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n$ av differensialligningen

$$y'' + xy' + 2y = 0$$

med initialbetingelsene $y(0) = 1$ og $y'(0) = 2$.

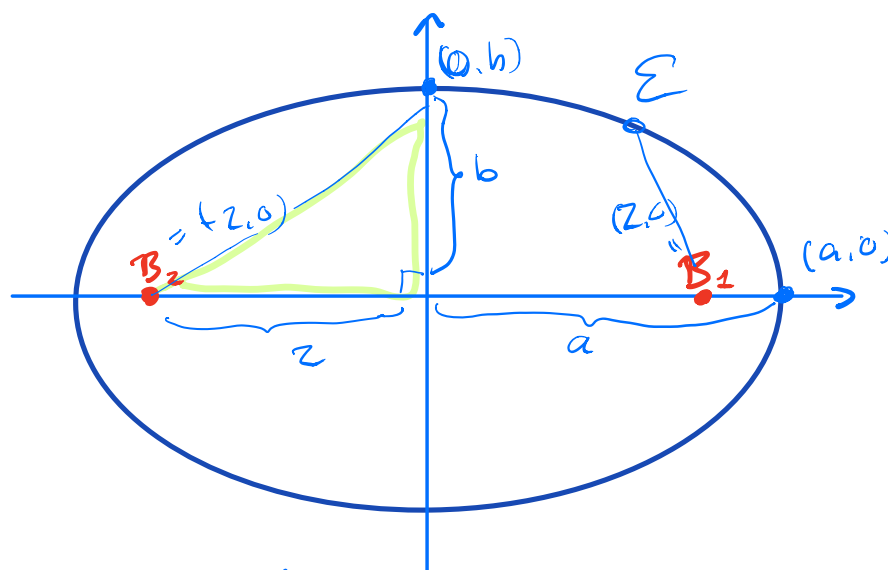
Oppgave 8 La $y(x)$ være en løsning av differensialligningen

$$y' = x^2 y^2$$

med initialbetingelsen $y(0) = 1$. Bruk Eulers forbedrede metode med steglengde $h = 0.1$ til å approksimere veriden av $y(x)$ i punktene $x_1 = 0.1$ og $x_2 = 0.2$.

Oppgave 1 La $\mathcal{E}$ være ellipsen med brennpunkter $\mathcal{B}_1 = (2, 0)$ og $\mathcal{B}_2 = (-2, 0)$, der summen av avstandene fra et punkt $\mathcal{P}$ på ellipsen til brennpunktene $\mathcal{B}_1$ og $\mathcal{B}_2$ er konstant og lik 5.

a) Bestem ligningen til $\mathcal{E}$. (på standardform).

Vi uttrykker ligning for $\mathcal{E}$ på standardform,

altså på formen

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$$

der a er den store halvaksen og b

den lille.

Siden $A=(a,0)$ er på ellipsen har vi at

$$|AB_1| + |AB_2| = 5$$

$$a-2 + a+2 = 5$$

$$2a = 5$$

$$\Rightarrow \underline{a = \frac{5}{2}}$$

Siden $B=(0,b)$ er på ellipsen vil

$$|BB_1| + |BB_2| = 5$$

$$\sqrt{2^2+b^2} + \sqrt{2^2+b^2} = 5$$

$$2\sqrt{2^2+b^2} = 5$$

$$4(4+b^2) = 25$$

$$b^2 = \frac{25}{4} - 4 = \frac{9}{4}$$

$$\Rightarrow \underline{\underline{b = \frac{3}{2}}}$$

higgingen tol ϵ er

$$\frac{x^2}{(5/2)^2} + \frac{y^2}{(3/2)^2} = 1$$

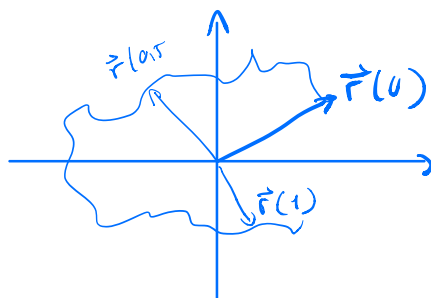
Oppgave 1 La $\mathcal{E}$ være ellipsen med brennpunkter $\mathcal{B}_1 = (2, 0)$ og $\mathcal{B}_2 = (-2, 0)$, der summen av avstandene fra et punkt $\mathcal{P}$ på ellipsen til brennpunktene $\mathcal{B}_1$ og $\mathcal{B}_2$ er konstant og lik 5.

a) Bestem ligningen til $\mathcal{E}$.
$$\frac{x^2}{(5/2)^2} + \frac{y^2}{(3/2)^2} = 1$$

b) Finn reelle tall a , b , c og d slik at den parametriske kurven

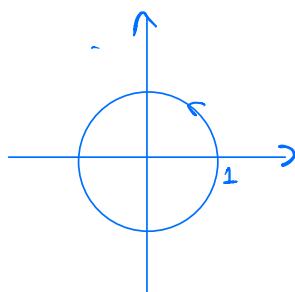
$$\vec{r}(t) = (a \cos(bt), c \sin(dt))$$

går over hele $\mathcal{E}$ mot klokka på intervallet $[0, \pi]$.

En sirkel kan parametriseres slik

$$\vec{r}(t) = (\cos(t), \sin(t)), \quad t \in [0, 2\pi]$$

En annen mulighet er

$$\vec{r}(t) = (\cos(2t), \sin(2t)), \quad t \in [0, \pi]$$

I oppgave 1a) fant vi at $a = \frac{5}{2}$ og $b = \frac{3}{2}$ henholdsvis er store og lille halvakse av ellipsen.

Den parametriserte kurven

$$\vec{r}(t) = \left(\frac{5}{2} \cos(2t), \frac{3}{2} \sin(2t) \right), \quad t \in [0, \pi]$$

blir en ellipse på standardform med samme halvakseler som $\mathcal{E}$. Derfor vil denne parametrisere $\mathcal{E}$.

Vi sjekker at $\frac{x^2}{(\frac{5}{2})^2} + \frac{y^2}{(\frac{3}{2})^2} = 1$ stemmer for alle

punkter $\vec{r}(t) = \left(\frac{5}{2} \cos(2t), \frac{3}{2} \sin(2t) \right), \quad t \in [0, \pi]$.

$$\frac{\left(\frac{5}{2} \cos(2t) \right)^2}{\left(\frac{5}{2} \right)^2} + \frac{\left(\frac{3}{2} \sin(2t) \right)^2}{\left(\frac{3}{2} \right)^2}$$

$$= \cos^2(2t) + \sin^2(2t) = 1.$$

$$a = \frac{5}{2}, \quad c = \frac{3}{2}, \quad b = d = 2.$$

Oppgave 2 La $f_n(x) = x^{2n} - x^n$ være definert på et intervall I , som oppgis deloppgave a)-d) under. I hvert tilfelle, avgjør hvilket av følgende utsagn som stemmer for funksjonsfølgen $\{f_n\}$:

- Den konvergerer uniformt.
- Den konvergerer punktvis, men ikke uniformt.
- Den konvergerer ikke.

a) $I = [-1, 1]$

a) $f_n(x) = x^{2n} - x^n$ på $I = [-1, 1]$.

Se på følgen $\{f_n(-1)\}_{n=0}^{\infty}$.

$$f_n(-1) = (-1)^{2n} - (-1)^n = 1 - (-1)^n$$

Dermed er $f_n(-1) = 0$ om n er et partall
og $f_n(-1) = 2$ om n er et oddetall.

Fordi følgen $\{f_n(-1)\}$ ikke konvergerer

kan ikke $\{f_n\}$ konvergere punktvis på $[-1, 1]$.

Oppgave 2 La $f_n(x) = x^{2n} - x^n$ være definert på et intervall I , som oppgis deloppgave a)-d) under. I hvert tilfelle, avgjør hvilket av følgende utsagn som stemmer for funksjonsfølgen $\{f_n\}$:

- Den konvergerer uniformt.
- Den konvergerer punktvis, men ikke uniformt.
- Den konvergerer ikke.

b) $I = [0, 1]$

Vi undersøker om $\{f_n\}$ konvergerer punktvis.

Da må grenseverdien
 $\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x)$

eksistere for alle $x \in [0, 1]$.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} x^{2n} - x^n = \begin{cases} \lim_{n \rightarrow \infty} 0 - 0 = 0 & x = 0 \\ \lim_{n \rightarrow \infty} 1 - 1 = 0 & x = 1 \\ \lim_{n \rightarrow \infty} x^{2n} - x^n = 0 & x \in (0, 1) \end{cases}$$

Det viser at $\{f_n\}$ konvergerer punktvis mot $f(x) = 0$ på $[0, 1]$.

Sjekk om $\{f_n\}$ konvergerer uniformt mot $f(x) = 0$.

$$\text{Da må } \lim_{n \rightarrow \infty} d(f_n, f) = 0$$

$$\text{der } d(f_n, f) = \sup_{x \in [0,1]} |f_n(x) - f(x)|.$$

$$d(f_n, f) = \sup_{x \in [0,1]} |x^{2n} - x^n|$$

Skal maksimere $f_n(x)$ på $[0,1]$.

$$f'_n(x) = 2n x^{2n-1} - n x^{n-1}$$

$$\text{Om } f'_n(x) = 0 \text{ da er } 2n x^{2n-1} = n x^{n-1}$$

$$\Rightarrow \frac{x^{2n-1}}{x^{n-1}} = \frac{n}{2n} \Rightarrow x^n = \frac{1}{2} \Rightarrow x = \sqrt[n]{\frac{1}{2}}$$

Punktet $(\sqrt[n]{\frac{1}{2}}, f_n(\sqrt[n]{\frac{1}{2}}))$ er et ekstremalpunkt.

$$f_n(\sqrt[n]{\frac{1}{2}}) = (\sqrt[n]{\frac{1}{2}})^{2n} - (\sqrt[n]{\frac{1}{2}})^n = \left(\frac{1}{2}\right)^2 - \frac{1}{2} = -\frac{1}{2}.$$

Derfor er $d(f_n, f) = -1/2$, og
det konvergerer ikke uniformt.

Konklusjon: Konvergensen er punktvis, men ikke
uniform

Oppgave 2 La $f_n(x) = x^{2n} - x^n$ være definert på et intervall I , som oppgis deloppgave a)-d) under. I hvert tilfelle, avgjør hvilket av følgene utsagn som stemmer for funksjonsfølgen $\{f_n\}$:

- Den konvergerer uniformt.
- Den konvergerer punktvis, men ikke uniformt.
- Den konvergerer ikke.

c) $I = [-\frac{1}{2}, 0]$

Sjekker om vi punktvis konvergens, altså at grenseverdien

$$f(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x)$$

eksisterer for alle $x \in [-\frac{1}{2}, 0]$.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} (x^{2n} - x^n)$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} x^{2n} - \lim_{n \rightarrow \infty} x^n = 0 - 0 = 0 \quad \text{for alle } x \in [-\frac{1}{2}, 0].$$

Derfor går $\{f_n\}$ går punktvis mot $f(x) = 0$ på $[-\frac{1}{2}, 0]$.

Denne konvergens er uniform dersom

$$\lim_{n \rightarrow \infty} d(f_n, f) = 0$$

$$\text{der } d(f_n, f) = \sup_{x \in [-1/2, 0]} |f_n(x) - f(x)|$$

$$\text{I vårt tilfelle er } d(f_n, f) = |x^{2n} - x^n|$$

Vi skal maksimere $|f_n(x)|$ på $[-1/2, 0]$

$$\begin{aligned} \text{Den deriverte er } f_n'(x) &= 2nx^{2n-1} - nx^{n-1} \\ &= nx^{n-1}(2x^n - 1) \end{aligned}$$

• Faktoren $2x^n - 1$ er negativ for alle $x \in [-1/2, 0]$ og alle n .

• Faktoren nx^{n-1} er $\begin{cases} \text{ikke-positiv om } n \text{ er et partall} \\ \text{ikke-negativ om } n \text{ er odde} \end{cases}$

Derfor er $f_n'(x) = \begin{cases} \text{ikke-negativ om } n \text{ er et partall} \\ \text{ikke-positiv om } n \text{ er et oddetall} \end{cases}$

Med andre ord er f enten er stigende eller

avtakende. Dette gir at maksimumsverdier ligger i endepunktene.

$$\text{Enten er } d(f_n, f) = |f_n(0)| \text{ eller } d(f_n, f) = |f_n(-1/2)|$$

$$d(f_n, f) = |0^{2n} - 0| \text{ eller } d(f_n, f) = |(-1/2)^{2n} - (-1/2)^n|$$

$$d(f_n, f) = 0 \text{ eller } d(f_n, f) = \left| \left(\frac{-1}{2}\right)^{2n} - \left(\frac{-1}{2}\right)^n \right|$$

$$\text{Derfor er } d(f_n, f) = \left| \left(\frac{-1}{2}\right)^{2n} - \left(\frac{-1}{2}\right)^n \right| = \left| \frac{1}{4^n} - \frac{(-1)^n}{2^n} \right|$$

Om n er et partall er

$$d(f_n, f) = \left| \frac{1}{4^n} - \frac{1}{2^n} \right| = \frac{1}{2^n} - \frac{1}{4^n}$$

Om n er et oddetall er

$$d(f_n, f) = \left| \frac{1}{4^n} + \frac{1}{2^n} \right| = \frac{1}{4^n} + \frac{1}{2^n}$$

I begge tilfellene blir $\lim_{n \rightarrow \infty} d(f_n, f) = 0$.

Dette viser at $\{f_n\}$ går uniformt mot $f(x) = 0$.

Oppgave 2 La $f_n(x) = x^{2n} - x^n$ være definert på et intervall I , som oppgis deloppgave a)-d) under. I hvert tilfelle, avgjør hvilket av følgende utsagn som stemmer for funksjonsfølgen $\{f_n\}$:

- Den konvergerer uniformt.
- Den konvergerer punktvis, men ikke uniformt.
- Den konvergerer ikke.

d) $I = [\frac{1}{2}, 1]$

Bruk samme metode som i 2b).

Ekstremalpunktet $x = \sqrt{\frac{1}{2}}$ er nemlig i intervallet

$[\frac{1}{2}, 1]$

Funksjonsfølgen konvergerer uniformt på $[\frac{1}{2}, 1]$

Oppgave 3 I hver deloppgave under, avgjør om summen konvergerer eller divergerer.

a) $\sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{n(n+1)}{2^n}$

Denne rekken er alternerende.

Derfor vil rekken konvergere (la $a_n = \frac{n(n+1)}{2^n}$)

i) $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$

ii) Det finnes en $N \geq 0$ slik at $a_{n+1} < a_n$
for alle $n \geq N$.

(Med andre ord krever vi at følgen $\{a_n\}_{n=N}^{\infty}$ går monoton mot 0).

Sjekk vi om (i) stemmer:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n(n+1)}{2^n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^2+n}{2^n}$$

$$\stackrel{\text{L'Hôp}}{=} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n}{\ln(2) 2^n} \stackrel{\text{L'Hôp}}{=} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2}{\ln(2)^2 2^n} = 0.$$

(i) er ok

Sjekk om (ii) stemmer.

Se på differansen $a_{n+1} - a_n$

$$\begin{aligned} a_{n+1} - a_n &= \frac{(n+1)(n+2)}{2^{n+1}} - \frac{n(n+1)}{2^n} \\ &= \frac{n+1}{2^n} \left(\frac{n+2}{2} - n \right) \end{aligned}$$

Faktoriser $\frac{n+2}{2} - n < 0$ for alle $n \geq 3$.

Derfor er $a_{n+1} - a_n < 0$ for alle $n \geq 3$.

Som betyr at (ii) stemmer og $N=3$.

Krav (ii) er ok

Vi har brukt konvergenstesten for alternerende rekker til å vise at rekken konvergerer.

Oppgave 3 I hver deloppgave under, avgjør om summen konvergerer eller divergerer.

b) $\sum_{n=10}^{\infty} \frac{(n+1)2^n}{n!}$

Vi bruker forholdstesten. ha

$$L = \lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{(n+2)2^{n+1} / (n+1)!}{(n+1)2^n / n!} \right|$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2(n+2)}{(n+1)(n+1)} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n+4}{n^2+2n+1}$$

$$\stackrel{\text{L'Hôpital}}{=} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2}{2n+2} = 0.$$

Ved forholdstesten konvergerer rekken

Oppgave 3 I hver deloppgave under, avgjør om summen konvergerer eller divergerer.

c) $\sum_{n=1000}^{\infty} \frac{n^n}{n!}$

Vi prøver oss med forholdstesten. her

$$h = \lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{(n+1)^{n+1} / (n+1)!}{n^n / n!} \right|$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n+1} \frac{(n+1)^{n+1}}{n^n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n+1)^n}{n^n}$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n+1}{n} \right)^n = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n} \right)^n = e \approx 2,71$$

Dette betyr at $h > 1$, som gjør at rekken divergerer.

(Alternativt: Vi ser at $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^n}{n!} = \infty \neq 0$.)

Oppgave 3 I hver deloppgave under, avgjør om summen konvergerer eller divergerer.

$$d) \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \frac{n+1}{1000n+1}$$

For at dette skal konvergere må

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left| (-1)^n \frac{n+1}{1000n+1} \right| = 0$$

Vi regner ut denne grenseverdien

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left| (-1)^n \frac{n+1}{1000n+1} \right| = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n+1}{1000n+1}$$

$$\stackrel{\text{L'Hôpital}}{=} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{1000}$$

$$= \frac{1}{1000} \neq 0.$$

Konklusjon: Rekkem divergerer.

Oppgave 4

- a) Finn maclaurinrekken til funksjonen $f(x) = \arctan(2x^2)$ og bestem konvergensområdet til denne.

Vi løser oppgaven for $g(x) = \arctan(x)$ først.

$$\text{Vi vet at } g'(x) = \frac{1}{1+x^2}.$$

Vi benytte oss av den kjente maclaurinrekken

$$\frac{1}{1-x} = \sum_{n=0}^{\infty} x^n \quad \text{for } x \in (-1, 1).$$

Som gir oss at

$$g'(x) = \frac{1}{1+x^2} = \frac{1}{1-(-x^2)} = \sum_{n=0}^{\infty} (-x^2)^n = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n x^{2n}$$

som konvergerer når $-x^2 \in (-1, 1)$, altså
når $x \in (-1, 1)$.

$$\begin{aligned} \text{Derfor er } g(x) &= \int_0^x g'(x) dx = \int_0^x \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n x^{2n} dx \\ &= \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \int_0^x x^{2n} dx = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{x^{2n+1}}{2n+1}. \end{aligned}$$

Konvergenstradiusen til $\sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{x^{2n+1}}{2n+1}$ er fortsatt 1,

Jordt dette er konvergenstradiusen til den
deriverte rekken. Vi må sjekke endepunktene

$x = \pm 1$. Om $x = 1$:

$$\sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{1^{2n+1}}{2n+1} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{2n+1}$$

som konvergerer (vi kan bruke konvergenstestene
for alterende rekker).

Om $x = -1$:

$$\sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{(-1)^{2n+1}}{2n+1} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^{3n+1}}{2n+1} \stackrel{(*)}{=} - \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{2n+1}$$

$$(*) : (-1)^{3n+1} = -(-1)^{3n} = -((-1)^3)^n = -(-1)^n.$$

Derfor har vi en Maclaurinrekke

$$g(x) = \arctan(x) = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{x^{2n+1}}{2n+1}$$

med konvergensområde $x \in [-1, 1]$.

Vi avslutter med å finne Maclaurinrekken til $f(x) = \arctan(2x^2) = g(2x^2)$

$$\begin{aligned} f(x) = g(2x^2) &= \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{(2x^2)^{2n+1}}{2n+1} \\ &= \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{2^{2n+1}}{2n+1} x^{4n+2} \end{aligned}$$

som konvergerer når $2x^2 \in [-1, 1]$
altså når $x^2 \in [-1/2, 1/2]$, altså når $x \in [-\frac{1}{\sqrt{2}}, \frac{1}{\sqrt{2}}]$.

Konklusjon: Maclaurinrekken til f gis ved

$$f(x) = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{2^{2n+1}}{2n+1} x^{4n+2}$$

Konvergensområdet er $[-\frac{1}{\sqrt{2}}, \frac{1}{\sqrt{2}}]$.

Oppgave 4

- b) Bestem konvergensområdet til rekka $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n x^{2n}}{2^n n!}$ og en funksjon $f(x)$ som har denne som maclaurinrekke.

For å bestemme konvergensområdet bruker vi forholdstesten. her

$$L = \lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{(-1)^{n+1} x^{2(n+1)} / (2^{n+1} (n+1)!)}{(-1)^n x^{2n} / (2^n n!)} \right|$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x^2}{2(n+1)}$$

$$= 0 \quad \text{for alle } x \in \mathbb{R}.$$

Forholdstesten sier blant annet at det konvergerer når $L = 0$.

Derfor er konvergensområdet like hele $\mathbb{R}$.

Nå skal vi finne $f(x)$ slik at maclaurinrekken

$$\text{er } R = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n x^{2n}}{2^n n!}$$

Ved å samle n -potensene ser vi at

$$R = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{n!} \left(\frac{-x^2}{2} \right)^n$$

En kjent maelaurinrekke er

$$e^x = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{n!} x^n$$

Derfor er funksjonen f vi er ute etter

$$f(x) = e^{-x^2/2}$$

Oppgave 5 Bestem alle komplekse tall z som tilfredstiller ligningen

$$z^2 = (1 + i\sqrt{3})^3.$$

Vi konverterer $w = 1 + i\sqrt{3}$ til polarform.

$$\bullet |w| = \sqrt{1^2 + (\sqrt{3})^2} = \sqrt{1+3} = 2$$

$$\bullet \arg(w) = \arctan\left(\frac{\sqrt{3}}{1}\right) = \pi/3$$

Derfor $w = 2e^{i\pi/3}$ på polarform

Skal løse $z^2 = w^3$ mhp. z

$$w^3 = (2e^{i\pi/3})^3 = 2^3 e^{i\pi} = 8e^{i\pi} = -8$$

Skal altså løse $z^2 = -8 = 8e^{i\pi}$.

Generelt er andrerøttene til $r e^{i\theta}$
 $r^{1/2} e^{i\theta/2}$ og $r^{1/2} e^{i(-\theta)/2}$

Derfor er $z \in \left\{ 8^{1/2} e^{i\pi/2}, 8^{1/2} e^{i(-\pi)/2} \right\}$

$$\boxed{z \in \{ 8^{1/2} i, -8^{1/2} i \}}$$

Oppgave 6

a) Løs den homogene differensialligningen $y'' + 2y' + 2y = 0$.

Vi skriver ned den karakteristiske ligningen

$$r^2 + 2r + 2 = 0. \quad (*)$$

Røttene er

$$r = \frac{-2 \pm \sqrt{2^2 - 4 \cdot 2}}{2} = -1 \pm i.$$

Et resultat i kurset sier at om $(*)$ har to komplekskonjugerte røtter $\alpha \pm i\beta$ er den generelle løsningen

$$y(x) = e^{\alpha x} (c_1 \cos(\beta x) + c_2 \sin(\beta x))$$

I vårt tilfelle er $\alpha = -1$ og $\beta = 1$

Derfor blir $y(x) = e^{-x} (c_1 \cos(x) + c_2 \sin(x))$

Oppgave 6

b) Løs den inhomogene differensialligningen

$$y'' + 2y' + 2y = \sin(2x)$$

med initialbetingelsene $y(0) = 1$ og $y'(0) = 0$.

la y_h være den generelle løsningen av

$$y'' + 2y' + 2y = 0$$

Fra oppgave a):

$$y_h(x) = e^{-x}(c_1 \cos(x) + c_2 \sin(x))$$

Om y_p er én løsning av $y'' + 2y' + 2y = \sin(2x)$

så gis den generelle løsningen ved

$$y = y_h + y_p.$$

Vi gjetter at y_p er på formen $A \cos(2x) + B \sin(2x)$

$$y_p = A \cos(2x) + B \sin(2x)$$

$$y_p' = -2A \sin(2x) + 2B \cos(2x)$$

$$y_p'' = -4A \cos(2x) - 4B \sin(2x)$$

Vi løser for A og B

$$y_p'' + 2y_p' + 2y_p = \sin(2x)$$

$$-4A \cos(2x) - 4B \sin(2x)$$

$$+ 4B \cos(2x) - 4A \sin(2x)$$

$$2A \cos(2x) + 2B \sin(2x) = \sin(2x)$$

$$(4B - 2A) \cos(2x) + (-4A - 2B) \sin(2x) = \sin(2x)$$

Vi løser systemet

$$(I) \quad 4B - 2A = 0$$

$$(II) \quad -2B - 4A = 1$$

$$\bullet (I) + 2(II): \quad 4B - 2A + 2(-2B - 4A) = 0 + 2 \cdot 1$$

$$-10A = 2$$

$$\Rightarrow \underline{A = -1/5}$$

Setter dette inn i (I)

$$4B - 2A = 0 \Rightarrow \underline{B = \frac{1}{2}A = -\frac{1}{10}}$$

Derfor er $y_p = \frac{-1}{5} \cos(2x) - \frac{1}{10} \sin(2x)$
en partikulær løsning.

Dette medfører at den generelle løsningen
til $y'' + 2y' + 2y = 0$ blir

$$y = y_h + y_p$$

$$= e^{-x} (c_1 \cos(x) + c_2 \sin(x)) - \frac{1}{5} \cos(2x) - \frac{1}{10} \sin(2x)$$

$$y = c_1 e^{-x} \cos(x) + c_2 e^{-x} \sin(x) - \frac{1}{5} \cos(2x) - \frac{1}{10} \sin(2x)$$

Vi har initialbetingelser $y(0) = 1$ og $y'(0) = 0$.

Vi behøver et uttrykk for $y'(x)$:

$$y'(x) = -c_2 e^{-x} \cos(x) - c_1 e^{-x} \sin(x) - c_2 e^{-x} \sin(x) + c_1 e^{-x} \cos(x) \\ + \frac{2}{5} \sin(2x) - \frac{1}{5} \cos(2x).$$

Derfor er $y'(0) = -c_2 + c_1 - \frac{1}{5}$.

Om $y'(0) = 0$ må $c_2 - c_1 = \frac{1}{5}$

Bruker $y(0)=1$ for å få enda en betingelse for c_1 og c_2 .

$$\begin{aligned}y(0) &= c_1 e^{-0} \cos(0) + c_2 e^{-0} \sin(0) - \frac{1}{5} \cos(2 \cdot 0) - \frac{1}{10} \sin(2 \cdot 0) \\ &= c_1 - \frac{1}{5}\end{aligned}$$

Om $y(0)=1$ må $c_1 = \frac{6}{5}$

Derfor er $c_2 = \frac{1}{5} + c_1 = \frac{7}{5}$.

Løsningen er

$$y = \frac{6}{5} e^{-x} \cos(x) + \frac{7}{5} e^{-x} \sin(x) - \frac{1}{5} \cos(2x) - \frac{1}{10} \sin(2x)$$

Oppgave 7 Finn potensrekkeløsningen $y = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n$ av differensialligningen

$$y'' + xy' + 2y = 0$$

med initialbetingelsene $y(0) = 1$ og $y'(0) = 2$.

La $y(x) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n$ være en løsning.

Vi skal bestemme a_n for $n \geq 0$.

Ved derivasjon finner vi:

$$y'(x) = \sum_{n=0}^{\infty} n a_n x^{n-1} = \sum_{n=1}^{\infty} n a_n x^{n-1}$$

$$\begin{aligned} y''(x) &= \sum_{n=0}^{\infty} n(n-1) a_n x^{n-2} = \sum_{n=1}^{\infty} n(n-1) a_n x^{n-2} \\ &= \sum_{n=2}^{\infty} n(n-1) a_n x^{n-2}. \end{aligned}$$

Vi setter inn dette i:

$$y'' + xy' + 2y = 0$$

$$\Leftrightarrow 2y + xy' + y'' = 0$$

$$2 \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n + x \left(\sum_{n=0}^{\infty} n a_n x^{n-1} \right) + \sum_{n=2}^{\infty} n(n-1) a_n x^{n-2} = 0$$

$$\sum_{n=0}^{\infty} 2a_n x^n + \sum_{n=0}^{\infty} n a_n x^n + \sum_{n=0}^{\infty} (n+2)(n+1)a_{n+2} x^n = 0$$

$$\sum_{n=0}^{\infty} (2a_n + n a_n + (n+2)(n+1)a_{n+2}) x^n = 0$$

Vi må altså kreve at

$$(2+n)a_n + (n+2)(n+1)a_{n+2} = 0$$

for alle $n \geq 0$.

$$\Leftrightarrow a_{n+2} = \frac{-\cancel{(2+n)}a_n}{\cancel{(n+2)}(n+1)} = \frac{-a_n}{n+1}$$

for alle $n \geq 0$.

Vi bruke initialbetingelsene til å finne a_0 og a_1

$$y(0) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n 0^n = a_0$$

Om $y(0) = 1$ må $a_0 = 1$.

$$y'(0) = \sum_{n=0}^{\infty} n a_n 0^{n-1} = a_1$$

Om $y'(0) = 2$ må $a_1 = 2$.

Nå bruker vi relasjonen

$$a_{n+2} = \frac{-a_n}{n+1}, \quad n \geq 0 \quad (*)$$

til å finne a_n for $n \geq 2$.

Anta at $n = 2l$ er et partall.

Da er

$$a_n = a_{2l} \stackrel{(*)}{=} \frac{-a_{2l-2}}{2l-1} \stackrel{(*)}{=} - \left(\frac{-a_{2l-4}}{2l-3} \right) = \frac{(-1)^2 a_{2l-4}}{(2l-1)(2l-3)}$$

$$\stackrel{(*)}{=} \dots \stackrel{(*)}{=} \frac{(-1)^l a_{2l-2l}}{(2l-1)(2l-3)\dots 5 \cdot 3 \cdot 1} = \frac{(-1)^l}{(2l-1)(2l-3)\dots 5 \cdot 3 \cdot 1}$$

Anta at $n = 2l+1$ er et partall

$$\begin{aligned} a_n = a_{2l+1} & \stackrel{(*)}{=} \frac{(-1)^2 a_{2l-1}}{2l} \stackrel{(*)}{=} \dots \stackrel{(*)}{=} \frac{(-1)^l a_{2l-(2l-1)}}{2l(2l-2)\dots 6 \cdot 4 \cdot 2} \\ & = \frac{(-1)^l \cdot 1}{2l(2l-2)\dots 6 \cdot 4 \cdot 2} = \frac{(-1)^l}{l(2l-2)\dots 6 \cdot 4 \cdot 2} \\ & = \frac{(-1)^l}{l \cdot 2^{l-1} (l-1)!}. \end{aligned}$$

løsningen y er som følger

$$y = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n$$

der a_n er gitt over

Oppgave 8 La $y(x)$ være en løsning av differensialligningen

$$y' = x^2 y^2 = f(x, y)$$

med initialbetingelsen $y(0) = 1$. Bruk Eulers forbedrede metode med steglengde $h = 0.1$ til å approksimere veriden av $y(x)$ i punktene $x_1 = 0.1$ og $x_2 = 0.2$.

$$y_{n+1} = y_n + h \frac{f(x_n, y_n) + f(x_{n+1}, y_{n+1})}{2}$$

der $x_n = x_0 + nh$, $(y_n \approx y(x_n))$
og $u_{n+1} = y_n + h f(x_n, y_n)$

For oss er $h = 0.1$, $x_0 = 0$, $y_0 = 1$.

Finne y_1 først

$$u_1 = y_0 + h f(x_0, y_0) = 1 + 0.1 \times 0^2 \cdot 1^2 = 1$$

$$y_1 = y_0 + h \frac{f(x_0, y_0) + f(x_1, u_1)}{2}$$
$$= 1 + 0.1 \frac{0^2 \cdot 1^2 + 0.1^2 \cdot 1^2}{2}$$

$$\Rightarrow \boxed{y_1 = 1,0005}$$

Finer y_2

$$u_2 = y_1 + h f(x_1, y_1)$$

$$= 1,0005 + 0.1 \times 0.1^2 \times 1,0005^2$$

$$= 1,0015.$$

$$y_2 = y_1 + h \frac{f(x_1, y_1) + f(x_2, u_2)}{2}$$

$$= 1,0005 + 0.1 \frac{0.1^2 \times 1,0005^2 + 0.2^2 \times 1,0015^2}{2}$$

$$\boxed{y_2 = 1.0030}$$